

I. Genul epic

1. Perspectiva narativă

- **Perspectiva narativă obiectivă**

SUBIECTUL al II-lea (10 puncte)

Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, [perspectiva narativă](#) din fragmentul de mai jos.

Cristina Madolschi întinse scrisoarea despăturită, fluturând-o de un colț între degetele uscate. Tudor Stoenescu-Stoian părăsi jilțul s-o ia în primire și se apropie de fereastră s-o descifreze în lumina vântată a crepusculului.

Supraviețuitoarea Movileștilor îi urmări privirea plimbată pe rânduri, cu ochii ei ficși și adânc scufundați în orbitele osoase. Toată viața Cristinei Madolschi se concentrase în această așteptare. Suflarea îi expirase pe buzele albe și subțiri. Cu mâinile cuminte așezate pe genunchi, Iordăchel Păun o privea cu milă.

Se auzi, un răstimp, numai foșnetul ploii și vântul în ferestre.

Pentru Tudor Stoenescu-Stoian, scrisul din foaia învechită, cu cerneală palidă, nu avea nicio însemnătate. Cel mult, îi putea satisface o curiozitate de grafolog, dacă ar fi voit să reconstituie, din slova dezordonată, firea răposatului Pinte Căliman. Dar jucă până la sfârșit comedia caritabilă pe care i-o ceruse Iordăchel Păun.

Cezar Petrescu, *Oraș patriarhal*

Notă . Pentru **conținut**, vei primi 6 puncte, iar pentru [redactare](#), vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Model

În fragmentul dat, perspectiva narativă este **obiectivă și omniscientă**. Perspectiva este obiectivă, pentru că naratorul povestește din postura unui observator extern, neimplicat în acțiune.

În primul rând, nu există în text verbe și pronume de persoana I, ci doar de persoana a III-a: „întinse”, „părăsi”, „se apropie”; „îi”, „ei”, „o”.

În plus, naratorul relatează totul pe un ton neutru, impersonal, fără să facă aprecieri proprii și fără să-și exprime impresiile și atitudinea față de cele prezentate.

Perspectiva este omniscientă, pentru că naratorul știe tot despre lumea narată: și ce se întâmplă în exteriorul personajelor, și ce se întâmplă în interiorul lor.

Omnisciența externă este dovedită de faptul că naratorul știe tot ce se întâmplă. Aflăm de la el cum Cristina Madolschi îi înmânează o scrisoare lui Tudor Stoenescu-Stoian și cum acesta o ia și se apropie de fereastră să o citească. Cristina îl urmărește cu atenție. Are o față osoasă, cu ochii scufundați în orbite și buze albe și subțiri. Un alt personaj, Iordăchel Păun, urmărește întreaga scenă, privind-o cu milă pe femeie. Afară plouă și bate vântul. Se înserează.

Omnisciența internă este dovedită de faptul că naratorul știe ce gândesc și ce simt personajele. Aflăm că, pentru Cristina, momentul este foarte important. Aproape că nu respiră în timp ce Stoenescu-Stoian citește scrisoarea. Pătrunzând în mintea acestuia, ne dăm seama că, de fapt, se prefacă că e interesat de ce scrie acolo doar ca să-i facă pe plac lui Păun.

În concluzie, în fragmentul dat, perspectiva naratorială este obiectivă (pentru că naratorul este un observator extern și neutru, care povestește la persoana a III-a, fără intervenții proprii) și omniscientă (pentru că naratorul beneficiază de o percepție ilimitată, atât externă, cât și internă).

- **Perspectiva narativă subiectivă**
SUBIECTUL al II-lea (10 puncte)

Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, perspectiva narativă din fragmentul de mai jos.

Nu știi de ce nu-mi vine să plec, de ce mă încăpățânez să mă joc iar cu lumina înșelătoare de fosfor a ceasornicului meu oblong. Dar acum jocul nu izbutește să mă mai câștige ca la început. Ba se pare că i-am prins și secretul, dar n-am nicio satisfacție pentru asta. Aș dori să plec și totuși de la ușă mă întorc la fereastră, privesc luminile orașului în negură și blocurile de zid într-atât cât intră în cercurile felinarelor. Pe urmă iar vreau să plec... Mă aplec, cu o îndrăzneală care mă înfioară abia după ce o săvârșesc, deasupra largii streșini a mansardei, să văd dacă la capătul ferestrelor este lumină; dar îmi amintesc la timp că prințul Preda își are dormitorul pe șirul odăilor Auricăi și Irmei, așa că e inutil să-mi exagerez curajul deasupra abisului mut și întunecat. În sfârșit...*

Gib I. Mihăescu, *Donna Alba*

**oblong* – alungit

Notă Pentru continut, vei primi 6 puncte, iar pentru redactare, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

b. Perspectiva narativă subiectivă

În fragmentul dat, perspectiva narativă este subiectivă și lipsită de omnisciență.

Perspectiva este subiectivă pentru că naratorul este și personaj implicat în acțiune, prin urmare povestește la persoana I. **Mărcile lexico-gramaticale** ale naratorului sunt formele pronominale („mi”, „mă”, „meu”, „îmi”) și verbele de persoana I („nu știu”, „să plec”, „mă încăpățânez” etc.

În plus, **relatarea întâmplărilor este însoțită de evaluări personale asupra lor**. Ni se povestește cum personajul, aflat într-o cameră la etaj, se joacă la început cu lumina ceasului. Apoi, vrea să părăsească odaia, dar se răzgândește și se apleacă peste pervaz să vadă dacă este lumină la capătul ferestrelor. Renunță, dându-și seama că face un lucru inutil. Relatarea acestor fapte este continuu asociată cu gândurile și emoțiile personajului în timp ce le face. De exemplu, naratorul-personaj apreciază ca fiind o dovadă de încăpățânare din partea lui faptul că se joacă din nou cu lumina ceasului, pentru că jocul nu-i mai provoacă nicio satisfacție. Apoi, după ce se apleacă deasupra streșinii mansardei pentru a vedea dacă este lumină la capătul ferestrelor, se înfioară retrospectiv de imprudența lui. Golul de sub el este apreciat ca fiind „un abis mut și întunecat”, hiperbola și epitetele sugerând spaima conștientizată. Prin urmare, relatarea faptelor nu este făcută pe un ton neutru, impersonal, ci este impregnată de emoția personajului.

În mod firesc, acest tip de perspectivă este **lipsită de omnisciență, pentru că naratorul nu cunoaște decât ce cunoaște personajul**.

Pe de o parte, **din realitatea externă, naratorul nu știe decât ce știe personajul**. De exemplu, cititorul nu află dacă la capătul ferestrelor este sau nu lumină, pentru că nici naratorul-personaj nu știe. Un narator observator extern și omniscient ar fi știut.

Pe de altă parte, **din realitatea internă (sufletească), nu aflăm decât ce gândește și simte personajul-narator**. Dacă ar mai fi fost și alte personaje, nu am fi știut ce gândesc și ce simt acelea, pentru că nici naratorul-personaj nu ar fi avut cum să știe și să ne spună.

În concluzie, în fragmentul dat, perspectiva naratorială este subiectivă și lipsită de omnisciență, pentru că naratorul este și personaj și nu povestește decât ce știe el, dând relatării orientarea gândurilor lui și culoarea emoțiilor lui.

Naratorul în aceste perspective poate fi:

- -omniscient, omniprezent, homodiegetic, subiectiv, intradiegetic, narator-personaj (persoana I);
- -omniscient, obiectiv, neimplicat
- în acțiune, martor la evenimente, heterodiegetic, extradiegetic (persoana a III-a).